

i gennemførelsen af efterforskningshandlingen. Der henvises til Folketingstidende 1977-78, tillæg A, sp. 2337-2486 samt til betænkning nr. 622/1971 om efterforskning i straffesager mv.

Har forsvareren ikke mulighed for at komme til stede, eller er det ikke muligt for politiet at give forsvareren meddelelse, kan der kun foretages efterforskningskridt, som ikke kan opsættes, jf. § 745, stk. 3. Forsvareren skal uden ophold underrettes om det foretagne. Efter § 745, stk. 4, kan reglen i stk. 3 fraviges, hvis hensynet til fremmede magter, til statens sikkerhed eller til sagens opklaring eller tredjemand udtagselsesvis gør det påkrævet.

Hvis der ikke, før videoafhøring af barnet har fundet sted, er grundlag for at sigte den, der er mistænkt i sagen, eller sigtelse ikke har været mulig, fordi den mulige gerningsmands identitet endnu er ukendt, kan der efter gældende ret, jf. ovenfor pkt. 3.1.1., ikke ske beskikkelse af en forsvarer.

Politiet har i praksis ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn tilkaldt en advokat fra kredsen af beneficerede advokater, som under en videoafhøring af et barn kan varetage den mistænkte eller endnu ukendte gerningsmands interesser.

3.1.3. En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for politi og anklagemyndighed samt en speciallæge i børnesygdomme afgav i maj 1995 en beretning om videoafhøring af børn. Det anbefales heri, at videoafhøringer anvendes, når barnet er 12 år eller derunder. Endvidere peges der på, at barnets udvikling eller psykiske tilstand som følge af overgrebet kan tilsi-ge, at der bør anvendes videoafhøring, selv om barnet er ældre end 12 år. Tilsvarende fremgår af Rigsadvokatens retningslinjer for videoafhøringer af børn i sædelighedssager, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2001 af 17. december 2001.

I beretningen lægges det endvidere til grund, at den eventuelle mistænkte eller sigtede i sager om seksuelle overgreb mod børn ikke har krav på at overvære videoafhøringen af barnet i et tilstødende lokale, men at den pågældendes interesser varetages af den beskikkede forsvarer, der er til stede under afhøringen, jf. også ovenfor pkt. 3.1.2. om retsplejelovens § 745, stk. 3.

På denne baggrund og ud fra et hensyn til barnet var det indtil marts 2000 praksis, at den, der var mistænkt eller sigtet for seksuelt misbrug af et barn, ikke havde krav på at overvære politiets videoafhøring af barnet.

3.1.4. Den 16. marts 2000 afsagde Højesteret imidlertid kendelse i 2 sager vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den, der er mistænkt eller sigtet for seksuelt

misbrug af et barn, skal have adgang til at overvære politiets afhøring af barnet.

I den ene sag (sag nr. 9/2000) afviste byretten ved kendelse af 26. oktober 1999 at tillade, at de i sagen to sigtede personer kunne overvære videoafhøringen af de involverede børn. Vestre Landsret traf ved kendelse af 30. november 1999 bestemmelse om, at de sigtede kunne overvære videoafhøringerne af børnene fra monitorrummet. Procesbevillingsnævnet meddelte anklagemyndigheden tilladelse til at indbringe Vestre Landsrets kendelse for Højesteret. Højesteret stadfæstede ved kendelse af 16. marts 2000 landsrettens afgørelse. Højesterets kendelse er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2000, s. 1326.

Højesteret udtalte blandt andet følgende:

»Den fulgte praksis med hensyn til videooptagelse af politiets afhøringer af børn i sædelighedssager har til formål dels at sikre bevis så hurtigt som muligt, dels at skåne børnene for afhøringer i retten. Den omstændighed, at videooptagelsen under en eventuel domsforhandling skal anvendes som bevis og således skal træde i stedet for en afhøring af barnet i retten, taler for, at videoafhøringerne i videst muligt omfang sker under iagttagelse af retssikkerhedsmæssige garantier svarende til dem, der gælder for indenretlige afhøringer. En adgang for den mistænkte eller sigtede til at være til stede i et andet lokale (monitorrummet) og derfra via tv-skærm overvære afhøringen vil tilgode-se et retssikkerhedsmæssigt hensyn, idet det her-ved kan sikres, at forsvareren er i stand til – gennem den afhørende kriminalassistent – at stille relevante supplerende spørgsmål. Herved vil man samtidig – også i barnets interesse – kunne mind-ske behovet for genafhøring. Der er ikke af anklagemyndigheden anført væsentlige hensyn, som taler imod, at der i almindelighed gives den mis-tænkte eller sigtede adgang til at være til stede i monitorrummet under afhøringen af barnet. Uan-set ordlyden af og forarbejderne til retsplejelovens § 745, stk. 3, finder Højesteret herefter, at den mistænkte eller sigtede som udgangspunkt bør have en sådan adgang til at følge afhøringen.

Da der ikke er oplyst omstændigheder, som kan begrunde, at udgangspunktet bør fraviges i den foreliggende sag, tiltræder Højesteret, at det tillades indkærede at være til stede i et monitorrum under videoafhøring af børnene.«

I den anden sag (sag nr. 589/1999) havde den beskikkede forsvarer under byrettens behandling af sagen anmodet om, at den mistænkte fik tilladelse til sammen med forsvareren at overvære videoafhørin-